

مدیر پروژه پیشرفت و آبادانی جزیره هرمز در گفت‌وگو با صبح ساحل مطرح کرد:

هرمز، الگوی گردشگری هرمزگان

◆ گروه شهرستان // سمیره حنایی

«بنیاد برکت» وابسته به ستاد اجرایی فرمان خمینی (ره) است. این بنیاد در زمینه های «اشتغال زایی» و «عمرانی» در جزیره

فعالیت می‌کند. به گفته روابط عمومی بنیاد برکت، این بنیاد موجب شکل‌گیری و سرمایه‌گذاری به ارزش ۱۲ هزار میلیارد ریال بوده‌است که قریب به ۴۰ شرکت با حمایت آن به تولید و بهره‌برداری رسیده‌اند. در مهر ماه ۱۳۹۸ «امیرحسین مدنی» مدیرعامل این بنیاد شد. جزیره هرمز از جمله مناطقی است که بنیاد برکت در آن فعالیت می‌کند. این بنیاد از سال ۹۴ ابتدا مطالعات گسترده در هرمز انجام داد و سند توسعه‌ای برای پیشرفت و آبادانی جزیره تدوین کرد. از سال ۹۶ فعالیت‌های بنیاد برکت در سطوح و زمینه‌های مختلف آغاز شده‌است. در گوشه و کنار جزیره نام بنیاد برکت در اجرای طرح‌ها به چشم می‌خورد. به این بهانه به سراغ «بیژن بختیار»، مدیر پروژه پیشرفت و آبادانی جزیره هرمز رفتیم تا از اهداف، برنامه‌ها و عملکرد بنیاد در جزیره بیشتر بدانیم.

اهداف «بنیاد برکت» در جزیره هرمز چیست؟
جزیره هرمز دارای ویژگی‌های منحصر به فردی است. از یک طرف نزدیکی هرمز به تنگه هرمز و بندرعباس و از طرف دیگر ویژگی‌های بارز گردشگری آن باعث شده‌است تا مورد توجه قرار گیرد. هدف اصلی توسعه این منطقه به منظور الگو قرارگرفتن برای سایر مناطق است. برای این منظور قراردادی بین ستاد اجرایی فرمان امام خمینی (ره) و وزارت کشور منعقد شد که تقبل هزینه بخشی از پروژه‌ها به عهده ستاد اجرایی فرمان امام خمینی (ره) قرار گرفت. در نهایت بنیاد برکت که جزئی ازین تشکیلات است، متولی توسعه هرمز شد. ما به عنوان مشاور بنیاد برکت در اینجا نقش پیدا کردیم. مطالعات اولیه‌ای در زمینه‌های مختلف انجام دادیم. سپس پروژه‌های محرکی برای پیشرفت و آبادانی جزیره هرمز ارائه دادیم. پس از آن سندی تهیه شد که مورد مطالعه دستگاه‌های اجرایی و بنیاد قرار گرفت. پس از پذیرش سند، این طرح رسمیت پیدا کرد. کارهای اجرایی از سال ۹۶ به عنوان پروژه‌های محرک توسعه و پیشرفت شروع شد و در سه دسته اولویت‌بندی شد. بنیاد برکت به عنوان متولی طرح، حدود ۱۰ تا ۱۲ میلیارد تومان از هزینه‌ها را

پرداخت کرد. سهم تشکیلات اجرایی نیز در هزینه‌های پروژه‌ها همین مقدار است که باید پرداخت شود. دستگاه‌های اجرایی که در حال انجام پروژه‌ها هستند، در حین انجام کار هزینه‌ها را پرداخت می‌کنند. بخشی از هزینه‌های پیشبرد اهداف سند نیز به عهده بخش خصوصی است. یک شبکه راه در اطراف هرمز جزو اولین پروژههای محرک سند بود تا گردشگران به راحتی بتوانند از جاذبه‌های دیدنی اطراف جزیره استفاده کنند. موارد دیگر از قبیل ایجاد ایستگاه‌هایی در نقاط مختلف جزیره رینگ دور جزیره برای توقف گردشگران، در نظر گرفته شده بود. به‌طورکلی ۲۷ پروژه در مرحله نخست به عنوان اولویت اول تأیید شد. برای انجام آن‌ها فرصت زمانی تعریف شده‌است که در تلاش هستیم تا این پروژه‌ها را به اتمام برسانیم. برخی از این پروژه‌ها که به دلیل مشکلات مالی هنوز شروع نشده‌است، مجدداً اولویت‌بندی می‌شود.

اولویت‌بندی پروژه‌ها بر چه اساسی انجام شده‌است؟

بر اساس نیاز جامعه هدف. زمانی که سند تهیه شد پیشنهاد دادیم که برای تحقق این اهداف اقداماتی باید صورت گیرد. به‌طورمثال ایجاد یک سایت عکاسی که مردم بتوانند به راحتی از مکان مورد نظرشان عکس بگیرند. پروژه‌های بزرگتری مانند ۲۴ کیلومتر جاده اطراف جزیره، بیشترین هزینه را در بر می‌گیرد و باید زیرسازی و آماده سازی شود. در سایر نقاط ایران ساخت یک کیلومتر جاده حدود ۱/۵ میلیارد تومان هزینه دارد. اما رینگ دور جزیره، به‌دلیل هزینه بالای انتقال مصالح، حدود ۵۰ میلیارد تومان هزینه خواهد داشت. اداره راه و شهرسازی متولی ساخت این جاده است و بنیاد برکت وظیفه نظارت بر کار را دارد. اداره راه و شهرسازی صورت وضعیت کار را ارائه می‌دهد که در ستاد استانی بررسی می‌شود، در نهایت در اختیار بنیاد برکت قرار می‌گیرد تا سهم خود را از اجرای پروژه پرداخت کند.

بودجه طرح‌ها چگونه برآورد می‌شود؟

بودجه طرح‌ها حین اجرای طرح مشخص می‌شود. برای مثال زمانی‌که رینگ دور جزیره ساخته می‌شود، اداره کل راه و شهرسازی برآوردی را انجام می‌دهد که از این هزینه‌ها، بنیاد برکت ۵۰ درصد سهم‌اش را پرداخت می‌کند. پرداختی‌ها طبق صورت وضعیت‌های دریافتی است.

اهداف بنیاد برکت به دو بخش خرد و کلان تقسیم شده‌است. در بخش اهداف کلان، به «اقتصاد غیرفصلی» و «اقتصاد سبز» اشاره شده‌است.

برنامه‌های بنیاد برکت در این موارد چیست؟

درآمد مردم هرمز مبتنی بر صید ماهی است و فقط

در فصل‌های خاصی از سال می‌توانند از این طریق درآمدزایی کنند. یکی از اهداف بنیاد برکت این است که جمعیت شش هزار نفری جزیره، درآمد متداومی داشته باشند تا به فقر دچار یا مجبور به مهاجرت نشوند. بدین منظور تعدادی شغل پایه‌ای در نظر گرفته شده‌است. به عنوان نمونه زنان جزیره از مهارت‌هایی مانند خوس‌دوزی و سوزن‌دوزی برخوردارند اما به کسب درآمد از این طریق چندان فکر نکرده‌اند. زمینه‌های آموزش این افراد فراهم شده‌است. در زمینه‌های دیگر مانند قالی‌بافی نیز آموزش‌هایی انجام شده‌است که در «دهکده صنایع دستی» مشغول به کار هستند. بازار فروش نیز برای‌شان مهیا شده‌است و محصولات‌شان را می‌توانند به کشورهای خلیج فارس بفرستند. همچنین در حال ساماندهی بخش گردشگری هستیم. خانه‌های بوم‌گردی و شیوه‌های ارائه خدمات به گردشگران ازجمله زمینه‌هایی است که مردان می‌توانند در آن فعال باشند. جزیره حداقل

درآمد مردم هرمز مبتنی بر صید ماهی است و فقط در فصل‌های خاصی از سال می‌توانند از این طریق درآمدزایی کنند. یکی از اهداف بنیاد برکت این است که جمعیت شش هزار نفری جزیره، درآمد متداومی داشته باشند تا به فقر دچار یا مجبور به مهاجرت نشوند. بدین منظور تعدادی شغل پایه‌ای در نظر گرفته شده‌است

درآمد مردم هرمز مبتنی بر صید ماهی است و فقط در فصل‌های خاصی از سال می‌توانند از این طریق درآمدزایی کنند. یکی از اهداف بنیاد برکت این است که جمعیت شش هزار نفری جزیره، درآمد متداومی داشته باشند تا به فقر دچار یا مجبور به مهاجرت نشوند. بدین منظور تعدادی شغل پایه‌ای در نظر گرفته شده‌است

هفت ماه در سال گردشگری‌پذیر است. فعالیت‌ها در حوزه اقتصاد سبز شامل استفاده از طبیعت و کارهایی است که می‌توان در این زمینه انجام داد. حفظ زیست‌بوم جزیره و استفاده از آن برای درآمدزایی از جمله این اقدامات است. در این موارد می‌توان به احیای «جیبیر» و حفاظت از سواحل اشاره کرد که لاک‌پشت‌ها در آن تخم‌گذاری می‌کنند.

طبق گفته‌های شما، یکی از اهداف بنیاد برکت توانمندسازی جامعه محلی است. چه برنامه‌ای برای حمایت از مشاغل خانگی دارید؟
طرح‌هایی مانند سحاب و اعطای تسهیلات کم‌بهره

به زنان از جمله این برنامه‌هایی است که در این زمینه داریم. وام‌های طرح سحاب برای توسعه مشاغل و از ۱۰ تا ۴۰ میلیون تومان با بهره ۴ درصد است. میزان وام بسته به شغل تعریف می‌شود. بنیاد برکت برای جزیره هرمز، سپرده‌ای نزد بانک مهر و کارآفرینی امید دارد. این سپرده براساس ضوابط بانکی در اختیار متقاضیان ایجاد و توسعه‌دهندگان کسب‌وکارها در جزیره قرار می‌گیرد. در ابتدا مقرر شده بود تا وام فقط به شغل‌های ایجادی تعلق گیرد اما در نهایت مشاغل توسعه‌ای نیز در دستور کار قرار گرفت. متقاضیان طرح شغلی‌شان را ارائه می‌دهند و براساس آن، وام به آن‌ها تعلق می‌گیرد. وام به صورت مرحله‌ای به حساب متقاضیان واریز می‌شود. در مرحله اول فقط درصدی از وام قابل برداشت است. پس از ارائه فاکتور خرید ملزومات کار و بازدید از نوع کالاها و تجهیزات خریداری‌شده، کاربرگی در اختیار آن‌ها قرار می‌گیرد که بانک مابقی وام را در اختیارشان قرار می‌دهد. بعد از پرداخت کامل وام نیز از روند انجام کار بازدید می‌شود. همه کارهای مربوط به دریافت وام در دفتر بنیاد برکت جزیره هرمز انجام می‌شود. از سال ۹۷ تاکنون ۱۲۰ نفر وام دریافت کرده‌اند. بیشترین مراجعه‌کنندگان، صیادان هستند که سقف تعیین‌شده برای وام فقط بخشی از سرمایه مورد نیاز آنان را تأمین می‌کند. لذا با تأمین سرمایه از روش‌های دیگر، در کنار وام اقدام به خریداری قایق و شروع به فعالیت کردند.

طرح «دهکده صنایع دستی» چه زمانی به بهره‌برداری می‌رسد؟

در دهکده صنایع دستی برای ۵۷۰ نفر شغل ایجاد شده‌است. علت عدم بهره‌برداری از این طرح نامه آقای بخشدار است. ایشان نامه‌ای به استاندار نوشته‌اند که مدرسه هاجر به دلیل مشکل ایمنی سازه باید تخریب شود. درحالی‌که این مدرسه مکان تعیین‌شده برای دهکده صنایع دستی است و قرداد بنیاد برکت هنوز تمام نشده‌است. اگر هر اتفاقی در این مدرسه بیفتد، بنیاد برکت مقصر است. به همین دلیل کلاس‌های آموزشی به اجبار تعطیل شد. کلاس قالی‌بافی درحالی نیمه‌کاره‌ها شد که مدرس به جزیره دعوت و وسایل لازم برای آموزش تهیه شده بود.

در برنامه‌های حمایتی بنیاد برکت چه فکری برای صیادان شده‌است؟

شیلات موظف بود در این خصوص فعالیت کند. طرح ایجاد مجموعه پرورش ماهی در قفس با حداقل ۲۵ قفس و احداث مجموعه حوضچه‌های پرورش ماهیان زینتی با ظرفیت دو تن در سال به آن‌ها ارائه شد. آبریز پروری، پرورش میگو و ماهی در قفس از جمله طرح‌های با اولویت بود اما شیلات نبود سرمایه‌گذار را

علت عملی نشدن طرح‌ها عنوان کرده‌است. یکی از اهداف بنیاد برکت در زمینه توسعه پایدار، با توجه به بخش شیلات است. با این وجود صیادان از نبود حمایت کافی شکایت دارند. چه برنامه‌هایی در این زمینه دارید؟

صیادان باید اتحادیه یا تعاونی داشته باشند که این مورد هم جزو وظایف شیلات است. برخی از صیادان بدون مجوز صیادی می‌کنند و طبیعتاً حمایت هم نمی‌شوند. ما بیشتر از حجم آبریزان صیاد داریم و بیش از ظرفیت صید می‌شود. با اینکه اداره دریابانی گاهی در حوزه نظارت به کمک اداره شیلات می‌آید، باز هم نظارت کافی نیست و میزان آبریزان نسبت به گذشته کاهش پیدا کرده‌است. به همین دلیل شیلات برای صدور مجوز محدودیت دارد. برای حل این مشکل باید برنامه‌های شیلات برای پرورش آبریزان بیشتر شود. در خصوص ایجاد شغل جایگزین برای صیادان، دولت باید برنامه داشته باشد. کاری که بنیاد برکت برای توسعه پایدار انجام می‌دهد، مبتنی بر حفظ محیط‌زیست و آبریز پروری است. همکاری دستگاه‌های دولتی با برنامه‌های بنیاد یک نیاز مبرم است. در مورد نظارت بر عملکرد دستگاه‌های دولتی باید سازوکاری تعریف شود که ارتباط بین بنیاد برکت و آن‌ها به بهترین شکل صورت گیرد.

جای کارآفرینی در هرمز خالی است و شهروندان خود را به مشاغل خاصی محدود می‌دانند. چرا وام‌های اشتغال‌زایی در هرمز به صورت هدفمند به ایجاد شغل‌هایی اعطا نمی‌شود که در جزیره نیست اما زمینه ایجادش وجود دارد؟

در هرمز افراد مهارت‌های چندانی ندارند. از رئیس سازمان فنی‌وحرفه‌ای قول گرفته‌ایم که کمبودهای جزیره را در این زمینه نیازسنجی و برآورد کند اما سازمان فنی‌وحرفه‌ای مرکز بندرعباس تاکنون از هرمز بازدید نکرده‌است. این درحالی است که بنیاد اعلام کرد برخی از خدمات را به صورت رایگان ارائه می‌دهد تا متقاضیان مجبور به پرداخت هزینه‌های گزاف نباشند.

هرمز از نظر سیستم بانکی وضعیت مطلوبی ندارد. با توجه به هدفی که بنیاد برکت در توسعه سیستم بانکی دارد، چه برنامه‌هایی برای آن تدوین شده‌است؟
بانک‌ها براساس ضابطه مشخصی تأسیس می‌شوند. به عنوان مثال باید برای شروع در حدی سپرده داشته باشند. اینجا به عنوان یک محل گردشگری زمانی‌که مبدل گردشگری ایجاد شود، دستگاه‌های خودپرداز نصب خواهد شد. این موضوع در برنامه‌های بنیاد وجود دارد. نقشه مبدل گردشگری مکان‌یابی شده تهیه و تدوین شده‌است. زمانی‌که به اجرا درآید مشکل سیستم بانکی نیز رفع خواهد شد.